

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL ETNOLOGIJOS IR FOLKLORISTIKOS STUDIJŲ KRYPTIES APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2015 m. spalio 5 d. Nr. V-1033
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 48 straipsnio 3 dalimi:

1. T v i r t i n u Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties aprašą (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad aukštosios mokyklos savo vykdomas studijų programas turi suderinti su šio įsakymo 1 punktu patvirtintu Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties aprašu iki 2016 m. birželio 1 d.

Švietimo ir mokslo ministrė

Audronė Pitrėnienė

ETNOLOGIJOS IR FOLKLORISTIKOS STUDIJŲ KRYPTIES APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties aprašu (toliau – Aprašas) reglamentuojami etnologijos ir folkloristikos studijų krypties studijų programų specialieji reikalavimai.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimą Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. lapkričio 21 d. įsakymą Nr. V-2212 „Dėl Studijų pakopų aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. balandžio 9 d. įsakymą Nr. V-501 „Dėl Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. birželio 3 d. įsakymą Nr. V-826 „Dėl Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. gruodžio 15 d. įsakymą Nr. V-2463 „Dėl Studijų krypties arba krypties grupės aprašo rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją 2006/962/EB dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų.

3. Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties aprašas taikomas koleginiams ir universitetiniams studijų programoms.

4. Aprašo tikslas:

4.1. Padėti aukštosioms mokykloms rengti, atnaujinti ir vertinti etnologijos ir folkloristikos studijų krypties studijų programas;

4.2. Apibrėžti etnologijos ir folkloristikos studijų krypties sampratą, formuoti etnologo ir (arba) folkloristo specialybės identitetą, stiprinti jos teorinį pagrindą, plėsti specialybės praktinės veiklos supratimą ir jos taikymą visuomenėje;

4.3. Informuoti studentus ir darbdavius apie šios krypties studijose įgyjamas žinias ir gebėjimus;

4.4. Orientuoti ekspertus, kurie vertina studijų programas, taip pat akredituojančias institucijas;

4.5. Prisidėti kuriant šios krypties studijas baigusiu asmenų kvalifikacijos tobulinimo sistemą.

5. Aprašas taikomas etnologijos ir folkloristikos studijų krypties šakoms: Etnologija, Folkloristika.

6. Baigus etnologijos ir folkloristikos studijų krypties studijas įgyjami tokie kvalifikaciniai laipsniai:

6.1. Baigus kolegines studijas suteikiamas etnologijos ir (arba) folkloristikos profesinio bakalauro kvalifikacinis laipsnis, liudijamas aukštosios mokyklos išduodamu profesinio bakalauro diplomu;

6.2. Baigus pirmosios studijų pakopos universitetines studijas įgyjamas etnologijos ir (arba) folkloristikos bakalauro kvalifikacinis laipsnis, liudijamas aukštosios mokyklos išduodamu bakalauro diplomu;

6.3. Baigus antrosios studijų pakopos universitetines studijas įgyjamas etnologijos ir (arba) folkloristikos magistro kvalifikacinis laipsnis, liudijamas aukštosios mokyklos išduodamu magistro diplomu.

7. Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties studijų programos vykdančiose aukštosiose mokyklose gali būti numatytos dviejų krypčių – pagrindinės etnologijos ir folkloristikos studijų krypties ir aukštosios mokyklos nustatytos ir studento pasirenkamos gretutinės krypties – studijos, kurias baigus suteikiamas dvigubas – pagrindinės etnologijos ir folkloristikos studijų krypties (šakos) ir gretutinės krypties (šakos) – kvalifikacinis laipsnis.

8. Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties studijų programos gali būti pasirenkamos kaip gretutinė kryptis (šaka) dviejų krypčių studijų programose.

9. Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties magistro studijų programos gali turėti mokslinį (akademinį) arba praktinį pobūdį, jis turi atispindėti studijų programos apraše.

10. Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties studijos gali būti organizuojamos nuolatine ir iššęstine forma. Organizuojant studijas skirtingomis formomis, to paties kvalifikacinio laipsnio studijų programų sandara, apimtis (studijų kreditai, kontaktinio darbo valandos, mokymo ir mokymosi būdai ir kita), studijų turinys ir rezultatai turi nesiskirti.

11. Į etnologijos ir folkloristikos studijų krypties pirmosios pakopos studijų programos konkurso būdu priimami ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą turintys asmenys, atsižvelgiant į mokymosi rezultatus, stojamuosius egzaminus ar kitus aukštosios mokyklos nustatytus kriterijus. Konkursinių mokomųjų dalykų pagal studijų kryptis sąrašą ir konkursinio balo sudarymo principus, mažiausią stojamąjį balą ir kitus kriterijus, įvertinus studentų atstovybei, nustato aukštosios mokyklos ir skelbia ne vėliau kaip 2 metai iki atitinkamų mokslo metų pradžios.

12. Į antrosios studijų pakopos studijas priimami šie asmenys:

12.1. Baigę etnologijos ir folkloristikos studijų krypties pirmosios studijų pakopos universitetines studijas ir atitinkantys aukštosios mokyklos nustatytus reikalavimus;

12.2. Baigę kitų studijų krypčių studijas ir papildomasias studijas. Aukštoji mokykla turi nustatyti, kokių studijų krypčių programas baigę studentai yra priimami į antrosios studijų pakopos etnologijos ir folkloristikos studijų krypties studijų programą. Aukštoji mokykla taip pat turi numatyti etnologijos ir folkloristikos studijų krypties papildomųjų studijų dalykų sąrašą ir studijų turinį.

13. Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties studijų tikslas yra parengti specialistus, gebančius analizuoti ir vertinti konkrečias kultūras etnokultūrinio paveldo, kitų kultūrų, regiono istorijos, socialinių-ekonominių procesų ir kituose kontekstuose, atlikti materialiojo ir nematerialiojo paveldo bei gyvosios tradicijos tyrimus, dirbti kultūros paveldo išsaugojimo, gyvosios tradicijos palaikymo ir populiarinimo, muziejininkystės, kultūros politikos, kultūros vadybos ir kitose srityse.

14. Studijos turi sudaryti sąlygas integruoti žinias, vertybes ir gebėjimus. Bendrosios studijos suteikia gebėjimą įvairiose gyvenimo srityse praktiškai identifikuoti ir visapusiškai analizuoti materialiojo ar nematerialiojo kultūrinio paveldo bei gyvosios tradicijos reiškinius ir supažindina su jų klasifikaciniais principais, socialinėmis ir humanitarinės srities teorijomis, etnologijos ir (arba) folkloristikos metodika, etnologijos ir (arba) folkloristikos istorija ir istoriografija, šiuolaikinėmis tyrimų kryptimis. Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties svarbus ir bendras universalusis išsilavinimas, užsienio kalbų mokėjimas, mokėjimas naudotis šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis.

II SKYRIUS

STUDIJŲ KRYPTIES SAMPRATA IR APRĖPTIS

15. Etnologijos ir folkloristikos krypties studijose kritiškai supažindinama su etniniais-kultūriniais reiškiniiais, objektais ir procesais ir mokoma šias žinias taikyti supažindinant visuomenę su žmogiškojo pasaulio kultūrine įvairove, praktiškai sprendžiant tautinės tapatybės, etninių grupių tarpkultūrinės sąveikos klausimus, aiškinantis tarpkultūrinius konfliktus, socialinio ar kultūrinio uždaro, kultūrinio pasirinkimo klausimus, saugant ir plėtojant kultūrinį savitumą ir paveldą, įvertinant kultūrinius kitų šalių ir etninių ar kultūrinių grupių skirtumus, plėtojant tarpkultūrinius ryšius, įvertinant amžiaus ir kultūrinių-socialinių grupių savitumus. Etnologijos ir

folkloristikos veikla gali būti vykdoma valstybiniame ir privačiame sektoriuose, administracinėje ir valdymo, vadybos srityje, muziejuose, įvairių regioninius produktus kuriančių arba pristančių bendrovių ar organizacijų veikloje, viešųjų ryšių srityje, tiriant vartojimo rinką, plėtojant rekreacinį ir pažintinį turizmą ir panašiai.

16. Etnologijos ir folkloristikos studijų kryptis grindžiama šiuolaikinėmis socialinėmis teorijomis, bendraisiais humanitarinių mokslų teoriniais pasiekimais ir savitomis metodologinėmis prieigomis. Studijų krypties suteikiami profesiniai gebėjimai yra skirti etniniais-kultūriniais reiškiniais ir jų tarpusavio sąsajoms identifikuoti, klasifikuoti ir visapusiškai analizuoti, kad šias žinias būtų galima taikyti visuomenės poreikiams.

17. Etnologijos ir folkloristikos studijų kryptis siejasi su kitomis studijų kryptimis: socialine ir kultūrine antropologija, istorija, regiono kultūros studijomis, sociologija, psichologija, rekreacija ir turizmu, filologija ir kitomis.

18. Apibrėžiant studijų programų turinį remiamasi kitų disciplinų patirtimi, tariantis su socialiniais dalininkais, naudojant užsienio gerosios praktikos pavyzdžius. Studijų programos turinio modeliavimo strategijos dalis taip pat turi būti naujos žinios, technologijos ir idėjos, kurios gali turėti įtakos etnologijos ir folkloristikos studijų plėtojimui.

19. Etnologijos ir folkloristikos studijomis studentai paruošiami savarankiškam etnologo tyrėjo, folkloristo, muziejininko, dėstytojo arba mokytojo, specialisto konsultanto, paveldosaugininko, kultūros vadybininko darbui, profesijoms, susijusioms su kultūrinio paveldo puoselėjimu, populiarinimu ir plėtra. Etnologijos ir folkloristikos studijų programų absolventai gali dirbti tyrėjais mokslo ir studijų institucijose, muziejuose, archyvuose, bibliotekose, dėstyti aukštosiose mokyklose, vadovauti neformaliojo švietimo grupėms, dirbti muziejininkais, specialistais kultūros centruose, etnologais ir edukacinių programų vadovais nacionaliniuose ir regioniniuose parkuose, atstovybėse užsienio šalyse; dirbti etninės kultūros specialistais etnokultūrinių leidinių leidyklose, žiniasklaidoje; dirbti turizmo firmose, kelionių agentūrose (kultūrų žinovais-konsultantais, turizmo strategais, ekskursijų vadovais); dirbti viešosiose institucijose ar privačiose organizacijose, kurioms reikia platų kultūrinį išsilavinimą turinčių specialistų; toliau studijuoti antrosios pakopos humanitarinių ar socialinių mokslų programose ir doktorantūroje.

20. Formuluoiant studijų programos rezultatus yra svarbūs nacionaliniai ir tarptautiniai etnologijos ir folkloristikos srities tyrimai. Etnologijos ir folkloristikos specialistų rengimas susijęs su darbo rinkos poreikiais, todėl būtina, kad studijų programos ne tik atitiktų dabartinės darbo rinkos poreikius, bet jose būtų numatoma ir etnologijos ir folkloristikos perspektyvinė (tolesnė) plėtra.

21. Etnologijos ir folkloristikos studijų programų turinys turi būti orientuotas į vietos, regioninius ir globaliuosius kultūros plėtros poreikius ir prioritetus, apibrėžtus Lietuvos ir Europos Sąjungos strateginiuose dokumentuose.

III SKYRIUS

BENDRIEJI IR SPECIALIEJI STUDIJŲ REZULTATAI

22. Profesinio bakalauro, bakalauro ir magistro studijose parengtų etnologijos ir folkloristikos specialistų profiliai pasižymi skirtingais ypatumais:

22.1. Koleginėse studijose etnologijos ir (arba) folkloristikos specialistai turi būti rengiami praktiniam darbui įvairiose kultūros ir švietimo įstaigose ar privačiame sektoriuje;

22.2. Pirmosios studijų pakopos universitetinėse studijose etnologijos ir (arba) folkloristikos specialistai turi būti rengiami veiklai platesniame etnologijos ir (arba) folkloristikos lauke ir vykdyti funkcijas, kurioms reikia gilesnių (universalų) etnologijos ir (arba) folkloristikos žinių, krypties teorijų ir metodikų išmanymo ir plataus bendrojo išsilavinimo;

22.3. Antrosios studijų pakopos universitetinėse studijose rengiamų etnologijos ir (arba) folkloristikos specialistų profesinė veikla turi būti grindžiama ekspertiniu žinių, etnologijos ir

(arba) folkloristikos metodų išmanymu ir taikymu praktikoje, etninės kultūros politikos supratimu, etninės- kultūrinės veiklos koordinavimu ir vadovavimu arba pasirengimu akademiniam darbui.

23. Baigus kolegines studijas turi būti pasiekti šie studijų rezultatai:

23.1. Žinios, jų taikymas:

23.1.1. Yra susipažinęs su etnologijos ir (arba) folkloristikos mokslo pagrindais. Įgytas žinias geba taikyti apibūdindamas tradicinės ir šiuolaikinės miesto ir kaimo kultūros reiškinius arba siekdamas specifinių praktinių tikslų;

23.1.2. Atpažįsta etnokultūros sričiai priklausančius tradicinės ir šiuolaikinės miesto ir kaimo kultūros objektus, geba juos vertinti nacionalinės ar regioninės kultūros ir praktinės veiklos kontekstuose. Suvokia socialinę, kultūrinę ir ekonominę materialiojo ir nematerialiojo kultūros paveldo reikšmę, geba žinias taikyti praktinėje profesinėje veikloje.

23.2. Gebėjimai vykdyti tyrimus:

23.2.1. Geba pasirinkti tinkamus metodus, surasti reikiamus informacijos šaltinius, rinkti ir apibendrinti duomenis, atlikti kitus į profesinės praktinės veiklos plėtrą orientuotus empirinius tyrimus;

23.2.2. Geba tyrimo rezultatus taikyti praktiškai sprendamas profesinėje veikloje kylančias užduotis.

23.3. Specialieji gebėjimai:

23.3.1. Geba atpažinti etninei-kultūrinei sričiai priklausančius istorinės ir šiuolaikinės miesto ir kaimo kultūros reiškinius, įvertinti kultūros objektų ir reiškinių svarbą visuomenėje vykstančių socialinių-kultūrinių bei ekonominių procesų kontekstuose, etnologijos ir (arba) folkloristikos žinias taikyti praktikoje;

23.3.2. Geba savarankiškai rengti ir įgyvendinti profesinės veiklos planus ir projektus, vertinti profesinėje srityje teikiamų paslaugų ar vykdomų socialinių, kultūrinių, edukacinių, paveldosaugos projektų efektyvumą.

23.4. Socialiniai gebėjimai:

23.4.1. Geba veiksmingai bendrauti ir bendradarbiauti su kultūros ir verslo institucijomis, veikiančiomis kultūros paveldo ar gyvosios tradicijos reiškinių išsaugojimo bei populiarinimo srityje;

23.4.2. Geba sklandžiai reikšti mintis žodžiu ir raštu, efektyviai komunikuoti profesinėje aplinkoje taisyklinga lietuvių ir užsienio kalbomis.

23.5. Asmeniniai gebėjimai:

23.5.1. Geba kritiškai vertinti savo profesinius įgūdžius, per studijas įgytas žinias ir vertybes, reflektuoti savo, kaip profesionalo, augimą, suvokia mokymosi visą gyvenimą svarbą;

23.5.2. Geba savarankiškai priimti sprendimus ir įvertinti jų poveikį apibrėžtoje situacijoje, įgytas žinias naudoti profesinėje veikloje kylančioms problemoms spręsti;

23.5.3. Geba rinkti ir apibendrinti informaciją, praktinėje veikloje kurti naujas idėjas, prisitaikyti prie naujų situacijų.

24. Baigus pirmosios studijų pakopos universitetines studijas turi būti pasiekti šie studijų rezultatai:

24.1. Žinios, jų taikymas:

24.1.1. Žino pagrindines socialinių, humanitarinių ir kitų mokslų teorijas, geba įvertinti jų svarbą etnologijos mokslo šakos istorinės raidos kontekste; įgytas teorinio pobūdžio žinias geba tinkamai taikyti etnologijos ir folkloristikos praktikoje, moksliniuose tyrimuose, platesnei pasaulėžiūrai, analitiniam, kritiniam mąstymui ugdyti. Išmano etnologijos ir folkloristikos mokslo raidą, pagrindinius etnologijoje ir (arba) folkloristikoje taikomus mokslinių tyrimų metodus, profesinę terminiją, profesinio bendradarbiavimo, kultūros vadybos ir etikos principus ir jais vadovaujasi;

24.1.2. Atpažįsta etninei-kultūrinei sričiai priklausančius tradicinės ir šiuolaikinės miesto ir kaimo kultūros objektus, geba juos tinkamai įvertinti konkrečios kultūros, tarpkultūriniame ir tiriamojo darbo kontekstuose. Suvokia materialiojo ir nematerialiojo kultūros paveldo reikšmę, jo sąsajas su šiuolaikiniais socialiniais-kultūriniais procesais.

24.2. Gebėjimai vykdyti tyrimus:

24.2.1. Geba savarankiškai pasirinkti metodus ir atlikti mokslinį tyrimą, interpretuoti jo rezultatus nacionalinės ar regioninės kultūros ir tarpkultūriniame kontekstuose.

24.3. Geba tyrimo rezultatus taikyti rengdamas socialinio-educacinio pobūdžio projektus ar organizuojamas kitokią kultūrinę veiklą, rengdamas muziejines ekspozicijas ir parodas, rašto darbus ar publikacijas.

24.4. Specialieji gebėjimai:

24.4.1. Geba kritiškai vertinti kultūrinius reiškinius konkrečios srities ir kultūros visumos požiūriu;

24.4.2. Geba savarankiškai parengti ir įgyvendinti į etnokultūrinę veiklą orientuotų švietimo, kultūros, verslo įstaigų ar organizacijų veiklos planus ir projektus, parengti ir vykdyti šiuolaikiniais metodais grindžiamus mokslinius tyrimus, pritraukti žmoniškųjų ir finansinių išteklių, diegti inovatyvius sprendimus remdamasis nacionaline ir tarptautine patirtimi. Geba koordinuoti veiklą ir bendradarbiauti su įvairių institucijų ar interesų grupių atstovais;

24.4.3. Geba diskutuoti aktualiais profesiniais klausimais profesinėje ir tarpdisciplininėje aplinkoje, vartodamas profesinę terminiją taisyklinga lietuvių ir užsienio kalbomis.

24.5. Socialiniai gebėjimai:

24.5.1. Geba veiksmingai bendrauti ir bendradarbiauti su mokslininkais, žiniasklaida, verslininkais, politikais, moka dirbti tarpdalykinėje komandoje, organizuoti komandos darbą;

24.5.2. Geba sklandžiai ir įtaigiai reikšti mintis žodžiu ir raštu, efektyviai komunikuoti profesinėje aplinkoje ir viešojoje erdvėje lietuvių ir bent viena užsienio kalba.

24.6. Asmeniniai gebėjimai:

24.6.1. Geba kritiškai vertinti savo ir kitų profesinę praktiką, sistemiškai reflektuoti savo, kaip profesionalo, augimą, suvokia mokymosi visą gyvenimą svarbą;

24.6.2. Geba savarankiškai priimti sprendimus situacijoje, kurioje reikia naujoviško ar alternatyvaus požiūrio, pasitiki savo jėgomis, nuolat tobulina mokymosi įgūdžius;

24.6.3. Geba naudotis informacijos šaltiniais, įvertinti jų patikimumą, naudotis informacinėmis technologijomis, elgtis su konfidencialia informacija.

25. Baigus antrosios studijų pakopos universitetines studijas turi būti pasiekti šie studijų rezultatai:

25.1. Žinios, jų taikymas:

25.1.1. Išmano etnologijos studijų krypties mokslų raidą, etnologijos ir (arba) folkloristikos vietą bendroje mokslo sistemoje, jos santykį su kitomis humanitarinių ir socialinių mokslų kryptimis, krypties mokslo tyrimų perspektyvas;

25.1.2. Žino ir geba kritiškai įvertinti naujausias humanitarinių, socialinių ir kitų mokslų teorijas, jas sistemiškai analizuoti ir taikyti etnologijos ir folkloristikos praktikoje, moksliniuose tyrimuose, ugdydamas mokslinį analitinį, kritinį mąstymą. Išmano mokslinių tyrimų metodus ir moka juos taikyti praktikoje, išmano kultūros vadybos, profesinio bendradarbiavimo ir etikos principus ir geba juos pritaikyti profesinėje veikloje;

25.1.3. Savarankiškai sistema ir kritiškai analizuoja kultūros sričiai priklausančius tradicinės ir šiuolaikinės miesto ir kaimo kultūros objektus, geba juos įvertinti nacionalinės ar regioninės kultūros ir tarpkultūriniame kontekstuose. Suvokia ir geba interpretuoti materialiojo ir nematerialiojo kultūros paveldo reikšmę šiuolaikinių socialinių-kultūrinių procesų kontekste.

25.2. Gebėjimai vykdyti tyrimus:

25.2.1. Geba savarankiškai parengti ir atlikti mokslinius tyrimus (pavyzdžiui, mokslo ir švietimo institucijose, muziejuose, archyvuose, bibliotekose, nacionaliniuose ir regioniniuose parkuose);

25.2.2. Geba koordinuoti mokslo institucijų tiriamąją projektinę veiklą, bendradarbiauti šalies ir tarptautiniu mastu, suburti tyrėjų grupę ir jai vadovauti;

25.2.3. Geba savarankiškai analizuoti ir įvertinti tyrimų rezultatus atsižvelgdamas į tarptautinius etnologijos ir kitų humanitarinių-socialinių mokslų pasiekimus.

25.3. Specialieji gebėjimai:

25.3.1. Taikydamas specialiuosius etnologijos ir folkloristikos metodus geba tirti, kaupti, sisteminti ir analizuoti materialiojo ir nematerialiojo paveldo duomenis, lyginti juos nacionaliniame, regioniniame ir tarptautiniame kontekstuose, profesionaliai vertinti šiuolaikinius etninius ir kultūrinius procesus, įvairiapusišką kultūros poveikį asmenybei, aiškinti ir perduoti etnologijos ir folkloristikos mokslų žinias;

25.3.2. Geba savarankiškai rengti etninę-kultūrinę veiklą vykdančių institucijų veiklos planus ir projektus, vadovauti jų įgyvendinimui, vertinti etnokultūrinio pobūdžio tyrimų ir kultūrinių renginių organizavimo efektyvumą, inicijuoti naujoves, pritraukti tiek nacionalinių, tiek tarptautinių žmogiškųjų ir finansinių išteklių;

25.3.3. Geba teikti mokslines metodines konsultacijas kultūros, mokslo ir švietimo, turizmo srities bei visuomeninėms institucijoms ir organizacijoms, rašyti mokslinius analitinius straipsnius, susijusius su įvairiomis tradicinės ir šiuolaikinės kultūros sritimis, diskutuoti aktualiais profesiniais klausimais profesinėje ir tarpdisciplininėje aplinkoje, nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu, argumentams pasitelkdamas įgytą mokslinę ir praktinę patirtį.

25.4. Socialiniai gebėjimai:

25.4.1. Geba inicijuoti bendradarbiavimą ir veiksmingai bendradarbiauti su kolegomis, politikais, žiniasklaida, kitų sričių mokslininkais; moka dirbti tarpdisciplininėje komandoje, organizuoti komandos darbą ir kurti komandos darbo atmosferą; demonstruoja lyderystės gebėjimus tiek nacionaliniame, tiek tarptautiniame kontekste;

25.4.2. Geba sklandžiai ir įtaigiai reikšti mintis žodžiu ir raštu, efektyviai komunikuoti vartodamas profesinę terminiją, dalyvauti diskusijose profesinėje aplinkoje, bendruomenėje ir viešojoje erdvėje taisyklinga lietuvių ir užsienio kalbomis.

25.5. Asmeniniai gebėjimai:

25.5.1. Geba kritiškai analizuoti ir vertinti savo ir kitų profesinę praktiką, sistemiškai reflektuoti savo, kaip profesionalo, augimą, nuolatinį profesinį atsinaujinimą grįsti mokymosi visą gyvenimą principais;

25.5.2. Geba savarankiškai priimti sprendimus situacijose, kuriose reikia plataus ir kritiško įgytų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių taikymo sprendžiant praktines problemas, analizuodamas duomenis geba taikyti naujausias teorines žinias ir metodus;

25.5.3. Geba rasti nacionalinius ir tarptautinius informacijos šaltinius, juos patikrinti ir profesionaliai naudotis, taip pat geba naudotis šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis, tinkamai elgtis su konfidencialia informacija; išmano profesionalaus darbo etiką ir jos laikosi;

25.5.4. Geba diegti naujoves įvairiose profesinės veiklos srityse remdamasis tarptautine gerąja patirtimi ir naujausiais mokslinių tyrimų rezultatais.

IV SKYRIUS

DĖSTYMAS, STUDIJAVIMAS IR VERTINIMAS

26. Dėstymo ir studijavimo didaktinė koncepcija turi apimti lankstų įvairių dėstymo ir studijavimo metodų taikymą, ieškant integruotų didaktinių sprendimų.

27. Dėstymo metodai turi būti orientuoti į studentą ir gali aprėpti paskaitas, probleminį dėstymą, darbą grupėse, seminarus, konsultacijas ir praktikumus, debatus, praktika grįstą mokymąsi, savarankišką mokymąsi, projektų rengimą ir įgyvendinimą, pristatymus, filmų peržiūras, minčių lietu, sąvokų žemėlapi, savarankišką analitinių rašto darbų rengimą, rašinius, pateikčių rengimą, lauko tyrimus ir kita.

28. Studento dalyko studijų rezultatai turi būti vertinami pagal dešimties balų kriterinę vertinimo sistemą. Rekomenduojama taikyti kaupiamąjį vertinimą (kaupiamasis balas).

29. Vertinimo sistema turi apimti įvairius vertinimo metodus, leidžiančius stebėti studento pasiekimus siekiamų rezultatų aspektu, susietai vertinti teorines žinias ir praktinius gebėjimus. Vertinimo metodai turi apimti tiek žinių, tiek gebėjimų lygmenį, suteikti galimybę studentams pademonstruoti specifinius ir bendruosius gebėjimus, atitinkamos etnologijos ir folkloristikos

studijų krypties studijų programos supratimą ir žinias. Vertinimo metodai turi skatinti studentų savarankiškumą ir kūrybiškumą. Turi būti užtikrinamas veiksmingas grįžtamasis ryšys.

V SKYRIUS

STUDIJŲ PROGRAMŲ VYKDYMO REIKALAVIMAI

30. Dėstytojų kompetencija turi būti vertinama pagal jų mokslinę, pedagoginę ir praktinę patirtį: dalyvavimą moksliniuose tyrimuose, pažangių dėstymo metodų taikymą, pripažinimą profesinėse, mokslinėse bendrijose, gebėjimą bendrauti užsienio kalbomis, dalyvavimą kvalifikacijos tobulinimo programose ir seminaruose, konferencijose ir panašiai.

31. Reikalavimai etnologijos ir folkloristikos studijų krypties studijų programų dėstytojams:

31.1. Visose studijų pakopose etnologijos ir folkloristikos studijų krypties ir bendruosius dalykus gali dėstyti asmenys, turintys ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam lygiavertę dėstomo studijų dalyko atitinkančios studijų ar mokslo krypties aukštojo mokslo kvalifikaciją;

31.2. Koleginėse studijose ne mažiau kaip 10 procentų programos krypties dalykų apimties turi dėstyti mokslininkai, turintys mokslo daktaro laipsnį, atliekantys etnologijos ir folkloristikos studijų krypties tyrimus, skelbiantys jų rezultatus moksliniuose leidiniuose ir dalyvaujantys nacionaliniuose ir tarptautiniuose etnologijos ir folkloristikos moksliniuose bei praktiniuose renginiuose. Ne mažiau kaip 50 procentų studijų programos dėstytojų turi turėti didesnę nei 3 metų praktinio darbo dėstomo dalyko srityje patirtį;

31.3. Pirmosios studijų pakopos universitetinėse studijose ne mažiau kaip pusę etnologijos ir folkloristikos studijų krypties dalykų apimties turi dėstyti mokslininkai, turintys mokslo daktaro laipsnį, atliekantys etnologijos ir folkloristikos studijų krypties tyrimus, skelbiantys jų rezultatus moksliniuose leidiniuose ir dalyvaujantys nacionaliniuose ir tarptautiniuose moksliniuose renginiuose;

31.4. Ne mažiau kaip 70 procentų antrosios studijų pakopos visų studijų dalykų dėstytojų turi turėti mokslo daktaro laipsnį, iš jų ne mažiau kaip 50 procentų krypties dalykų dėstytojų mokslinės veiklos kryptys turi sietis su etnologijos ir folkloristikos studijų kryptimi. Jeigu studijų programa orientuota į praktinę veiklą, iki 40 procentų etnologijos ir folkloristikos studijų krypties dalykus dėstančių dėstytojų gali būti praktikai, per pastaruosius 7 metus įgiję ne trumpesnę kaip 3 metų dėstomus specialiuosius dalykus atitinkančią profesinės veiklos patirtį. Ne mažiau kaip 20 procentų studijų krypties dalykų apimties antrosios studijų pakopos studijose turi dėstyti profesoriaus pareigas einantys dėstytojai.

32. Visų studijų pakopų etnologijos ir folkloristikos studijos baigiamos baigiamuoju darbu (projektu) arba valstybiniu egzaminu:

32.1. Baigiamasis profesinio bakalauro darbas (projektas) turi atskleisti studento gebėjimą analizuoti etninius-kultūrinius reiškinius. Baigiamasis darbas turi būti pagrįstas per studijas įgytomis žiniomis ir gebėjimais. Baigiamuoju darbu (projektu) studentas turi parodyti per studijas pasiektą žinių ir supratimo lygį, atitinkantį baigiamajam darbui arba praktinei užduočiai keliamus reikalavimus, gebėjimą rinkti ir apibendrinti informaciją, įvertinti anksčiau atliktus tyrimus arba praktinio pobūdžio darbus, tiksliai aprašyti savo atliktą praktinį-tiriamąjį darbą, aiškiai formuluoti išvadas ir (arba) rekomendacijas;

32.2. Baigiamasis bakalauro darbas (projektas) turi būti pagrįstas suplanuotu lauko tyrimu, mokslinės literatūros analize arba parengtas kaip projektas, atskleidžiantis programos tikslus atitinkančius gebėjimus. Baigiamuoju darbu (projektu) studentas turi parodyti studijų programos siekius atitinkantį žinių ir supratimo lygį, įvertinti anksčiau atliktus tyrimus pasirinkta tema, apibendrinti atlikto tyrimo, šaltinių arba mokslo literatūros duomenis, atlikti pasirinkto etninio-kultūrinio reiškinių analizę, aiškiai ir pagrįstai formuluoti tyrimų išvadas arba rekomendacijas pagal studijas vykdančio universiteto patvirtintus reikalavimus;

32.3. Baigiamasis magistro darbas turi būti pagrįstas suplanuotu lauko tyrimu, pirminių duomenų šaltinių ir naujausių mokslo darbų analize, įvairiapusišku teorinių žinių taikymu arba

gali būti parengtas kaip projektas, atskleidžiantis antrosios pakopos studijų programos siekius atitinkančius gebėjimus. Baigiamuoju darbu (projektu) magistrantas turi parodyti antrosios pakopos studijų programos siekius atitinkantį tiriamos problemos supratimo lygį, gebėjimą analizuoti pirminių šaltinių ar savarankiškai atlikto tyrimo duomenis, kritiškai įvertinti kitų asmenų anksčiau atliktų mokslo darbų indėlį į tyrimui pasirinktos problemos sprendimą, pateikti tinkamai argumentuotas tyrimo rezultatų interpretacijas, aiškiai ir pagrįstai formuluoti tyrimų išvadas arba rekomendacijas pagal universiteto patvirtintus reikalavimus.

33. Baigiamojo darbo (projekto) ir jo gynimo vertinimo komisija turi būti sudaroma remiantis bendraisiais konkrečios studijų pakopos reikalavimais.

34. Etnologijos ir folkloristikos studijų programą organizuojanti aukštoji mokykla turi turėti pakankamai akademinio ir studijų administravimo ir pagalbinio personalo, materialųjų ir informacinių išteklių studijų programai kokybiškai vykdyti. Sėkmingam studijų programos vykdymui užtikrinti būtina tokia materialioji bazė:

34.1. Higienos ir darbo saugos reikalavimus atitinkančios auditorijos, aprūpintos šiuolaikine garso ir vaizdo aparatūra;

34.2. Pakankamas skaičius kompiuterinių darbo vietų su teksto, kiekybinio ir kokybinio duomenų apdorojimo programomis;

34.3. Bibliotekose ir skaityklose turi būti pakankamai studijų programai įgyvendinti reikalingos mokslinės literatūros, vadovėlių, metodinių leidinių, žurnų lietuvių ir užsienio kalbomis. Bibliotekos turi būti aprūpintos kompiuteriais su internetine prieiga prie tarptautinių duomenų bazių;

34.4. Su studijomis susijusi informacija (studijų planai, dalykų aprašai, tvarkaraščiai ir panašiai) turi būti pateikiama viešai aukštosios mokyklos interneto svetainėje.

35. Etnologijos ir folkloristikos praktika turi būti integrali ir privaloma etnologijos ir folkloristikos studijų dalis.

36. Profesinės veiklos praktikos apimtis koleginiuose studijose turi būti ne mažesnė kaip 30, o pirmosios studijų pakopos universitetiniuose studijose – ne mažesnė kaip 15 studijų kreditų.

37. Etnologijos ir folkloristikos praktika turi būti organizuojama pagal aukštosios mokyklos parengtą profesinės veiklos praktikos organizavimo tvarkos aprašą, kuriame apibrėžiami praktikos reikalavimai, konkrečios praktikos užduotys, tikėtini rezultatai ir pasiekimų vertinimo sistema, parama studentui per praktiką, taip pat kriterijai, pagal kuriuos atpažįstami ir vertinami per praktiką studento įgyti atitinkamo lygmens įgūdžiai.

38. Rekomenduojamas reflektyvus praktikos užduočių pobūdis (dienoraščio rašymas, praktikoje įgytos patirties analizė ataskaitoje ir kita).

39. Rekomenduojama į praktikos užduočių turinio ir praktikos organizavimo tobulinimo procesą įtraukti praktikos institucijoje ar organizacijoje, kurioje atliekama praktika, vadovus.

40. Etnologijos ir folkloristikos praktika turi būti organizuojama taip, kad studentas per studijų laikotarpį susipažintų su muziejais, etninės veiklos centrais, įvairiomis kitomis švietimo ir kultūros institucijomis ar verslo organizacijomis, turinčiomis ryšį su etniniais arba kultūriniais reiškiniais, ir galėtų ugdytis profesines kompetencijas nuo stebėtojo vaidmens iki savarankiško funkcijų atlikimo prižiūrint praktikos vadovui.

41. Studentas nuo pat studijų pradžios turi būti skatinamas dalyvauti įvairiuose kultūriniuose-socialiniuose ir tiriamuosiuose projektuose, kad galėtų nuolat tobulinti praktinio darbo įgūdžius.

42. Aukštoji mokykla turi pasiūlyti studentams galimų praktikos vietų sąrašą. Studentas gali praktikos vietą susirasti pats, suderinęs su aukštąja mokykla. Pasirinkus praktikos instituciją, sudaroma trišalė sutartis tarp studento, aukštosios mokyklos ir praktikos institucijos.

VI SKYRIUS

PASIEKTŲ STUDIJŲ REZULTATŲ LYGMENŲ APIBŪDINIMAS

43. Pasiektų studijų rezultatų lygmenims apibrėžiami absolventų žinių ir praktinio mokėjimo reikalavimai, siejant su studijų pasiekimų lygmeniu ir galima akademine ir (arba) profesine karjera.

44. Skiriami šie etnologijos ir folkloristikos absolventų studijų pasiekimo lygmenys: slenkstinis (minimalūs reikalavimai), tipinis (standartiniai, vidutiniai reikalavimai) ir puikus (aukštesni nei vidutiniai reikalavimai):

44.1. Slenkstinis lygmuo (Slenkstinis lygmuo suprantamas kaip lygis, kurį turi pasiekti visi studentai, įgyjantys pirmosios ir antrosios studijų pakopos aukštojo mokslo kvalifikaciją). Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties supratimas bazinis. Absolventas atpažįsta, kokias žinias galima taikyti besikeičiančiose situacijose, tačiau trūksta suvokimo, kaip jas naudoti. Naujų žinių įgyja su pastangomis. Geba atlikti tyrimus pagal dėstytojo (praktikos vadovo) pateiktą metodologiją ir jo vadovaujamas. Gebėjimai vykdyti tyrimus baziniai. Absolventas gali paaiškinti, kaip gali būti taikomi etnologijos ar folkloristikos darbo metodai, tačiau nesugeba jų taikyti savarankiškai. Specialieji gebėjimai gali būti tinkamai demonstruojami tipinėse ar tam tikrose konkrečiose praktinėse situacijose. Bendrieji ir socialiniai gebėjimai atsiskleidžia tik tam tikrose situacijose;

44.2. Tipinis lygmuo. Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties supratimas geras, tačiau apsiribojama tik tuo, kas pateikiama studijų programoje. Absolventas supranta, kokias per studijas įgytas žinias galima pritaikyti besikeičiančiose situacijose. Lengvai ir užtikrintai įgyja naujų žinių. Geba pagrįsti tyrimų metodologiją ir ją taikyti tyrimuose. Gali pademonstruoti, kaip taikyti etnologijos ir folkloristikos tyrimo metodus. Demonstruoja gerus specialiuosius gebėjimus. Bendrieji ir socialiniai gebėjimai geri ir atsiskleidžia kasdienėje (profesinėje) veikloje;

44.3. Puikus lygmuo. Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties supratimas išsamus, viršijantis informaciją, kuri suteikiama per studijas. Absolventas žinias kritiškai ir lanksčiai taiko besikeičiančiose situacijose. Naujų žinių įgyja greitai ir užtikrintai. Geba pasirinkti, atsižvelgdamas į tiriamą reiškinį, tinkamiausią tyrimų metodologiją, ją išsamiai, argumentuotai pagrįsti ir taikyti tyrimuose. Savarankiškai parenka tinkamiausius situacijai mokslinio tyrimo metodus ir profesionaliai juos taiko konkrečiame tyrime. Sėkmingai naudoja inovatyvius metodus ir naujausias metodologines prieigas. Kūrybiškai pritaiko specialiuosius gebėjimus. Išsiskiria puikiais asmeniniais ir socialiniais gebėjimais, juos taiko kasdienėje (profesinėje) veikloje.
